

Teatret, naar det skal opfylde sit Hverv, spiller i Nationens Liv. — Med Hensyn til den Maade, hvorpaa Statsdriften finder Sted, vil Forslaget medføre en Forandring i de bestaaende Forhold. Medens Statsdriften nu er, hvad jeg maaske kan kalde, umiddelbar som ved andre Institutioner, der drives af Staten, med deres Budget optaget paa de aarlige Finanslove, gaar Forslaget ud paa en Statsdrift, der ikke er saa umiddelbart knyttet til de aarlige Finanslove, Styrelsen af Teatret stilles i en større Uafhængighed over for Staten, særlig af Finansloven, end det nu er Tilfældet, og det betragter jeg som et Gode. Jeg vil særlig bemærke, at efter de Erfaringer, jeg har haft som Formand i den i sin Tid, i 1893 eller 1892, nedsatte Teaterkommission, har jeg faaet det Indtryk, at det var den almindelige Opfattelse hos alle dem, der vare nøje inde i Teatrets Forhold, at denne Ordning er bedre svarende til Forholdene ved et Nationalteater end den umiddelbare Statsdrift med de aarlige Budgetter optagne paa Finansloven. Ganske vist stillede Kommissionen ikke dette Forslag op som sit. Den rettede sine Bestræbelser paa at faa en bedre, mere til de virkelige Forhold svarende Maade end den, der brugtes i Opstillingerne paa Finansloven, hvor man, som den højtærede Minister bemærkede, fingerede Muligheden af en Balance. Det var det mere administrative Fundament, man havde for Øje. Man ansaa det for ugørligt at tænke paa en Ordning, hvorved Teaterdriften fik et Lovgrundlag paa en anden Basis. Man rettede derfor sine Bestræbelser, hvad det almindelige Lovgivningsspørgsmaal angik, udelukkende paa at sikre de kunstneriske Kræfter ved Teatret og i det hele de ved Teatret ansatte en noget gunstigere Stilling, særlig med Hensyn til deres Pensioneringsforhold end hidtil. Men det var paa den anden Side Teaterkommissionens, i alt Fald dens Fleritals, Mening, at det i og for sig ikke var den ideale Ordning, tværtimod var der hos mange Forestillinger om, at netop en Ordning i Skikkelse omtrent som den her foreslaaede var langt at foretrække. Særlig den daværende komiterede ved Teatret, P. Hansen, gjorde sig til Talsmand for denne Opfattelse og udarbejdede ogsaa en Plan til denne Ordning paa dette Grundlag; den blev optaget som udelukkende ham vedrørende, men i Virkeligheden udtrykte den manges Mening i Teaterkommissionen som det, der vilde være at foretrække. Den af ham skitserede Ordning paa dette Grundlag faldt i væsent-

lige Hovedpunkter sammen med det, der nu foreligger. Og et Punkt, som ogsaa tilstræbtes ved det daværende Forslag, nemlig en Forbedring af Pensioneringsforholdene, udelukkes jo heller ikke ved det her foreliggende Forslag, idet det vil komme til at henhøre under den administrative Ordning, der paa mange Maader bliver at træffe ved den nærmere Udførelse af Loven. — Det nærmeste Forbillede for Forslaget er i øvrigt hentet, som den højtærede Minister bemærkede, fra et Forslag, der forelaa i 1851. Det blev ikke til noget da, og naar der nu foreligger efter det lange Intermezzo fra 1878 til 1903 Forslag om det samme, er det ikke givet, at der længer kan opnaas de samme Fordele, som kunde være naaede i 1851. Der vil opnaas det for Bestyrelsen vigtige, at man ikke længere kan rette Anke imod den, naar den ikke kan opnaa en Balance, som man fra alle Sider har været enig om var fingeret. Det, som man med Urette, d. v. s. ikke regnskabsmæssig med Urette, men i Tanken med Urette kalder et Underskud, forvandles her til Tilskud. Der vil aldrig kunne rettes nogen motiveret eller umotiveret Anke mod Bestyrelsen, fordi den ikke har opnaaet en saa stor Teaterindtægt, at dette Tilskud har vist sig overflødig. Det *kan* nemlig ikke naas, det have de Undersøgelser, som Teaterkommissionen i sin Tid anstillede paa det omhyggeligste, vist. Men der opnaas en vis Frihed til at træffe Dispositioner uafhængig af de enkelte Konti, som en Teaterbestyrelse, naar den ikke skal bevæge sig mellem Æggeskaller, i høj Grad maa siges at kunne ønske. — Det vil vel ogsaa kunne opnaas, hvad der er udtalt i en Betænkning, som er aftrykt i Bemærkningerne, i alt Fald til en vis Grad, under disse Forhold, at det kunstneriske Personale vil føle sig langt mere solidarisk med Teatrets Skæbne end hidtil. — Men der er ganske vist andre Fordele, der ikke ville kunne opnaas saa godt, som de kunde være opnaaede i 1851. Der er endnu en Hindring for den fulde Udnyttelse af de kunstneriske Kræfter, som ikke ryddes af Vejen ved dette Lovforslag, nemlig *de* uheldige Forhold for visse Kunstnarter, særlig Skuespillet, som ligge i den nævrende Teaterbygning, og som fra alle kunstneriske Sider blive paaankede. Den Hindring for den fulde Udnyttelse af de kunstneriske Kræfter, som ligger heri, var ikke til Stede i 1851, men den er til Stede nu, og faktisk vil den begrænse den Nytte, Lovforslaget ellers kunde gøre.